

Helsedirektoratet

Voldsforebyggingstrategier i Norge

Freja Ulvestad Kärki
Seniorrådgiver

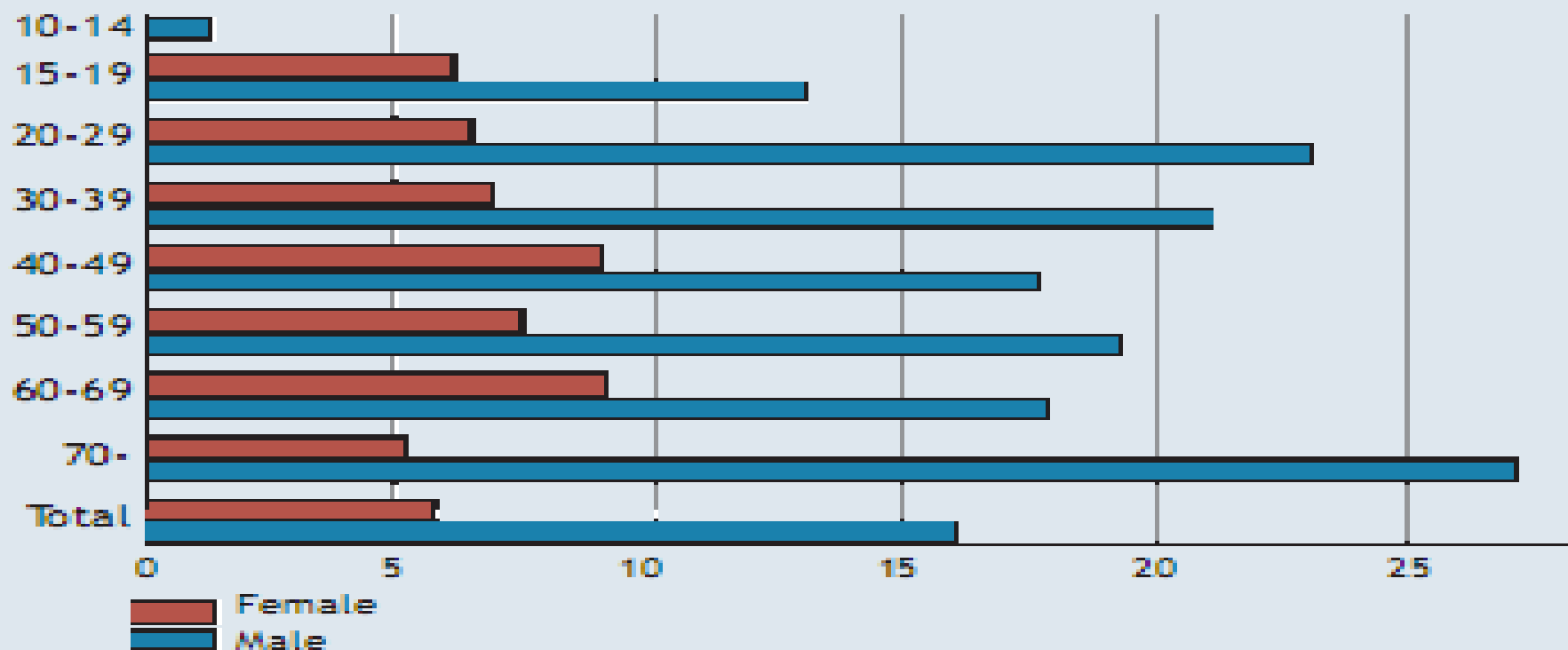
Definisjon av det nasjonale satsingsområdet

- Vold mot andre
- Vold rettet mot en selv (suicid)
- Omsorg og behandling
 - ofre
 - utøvere
 - pårørende
- Trauma; migrasjon (flyktninghelse)
- Beredskap

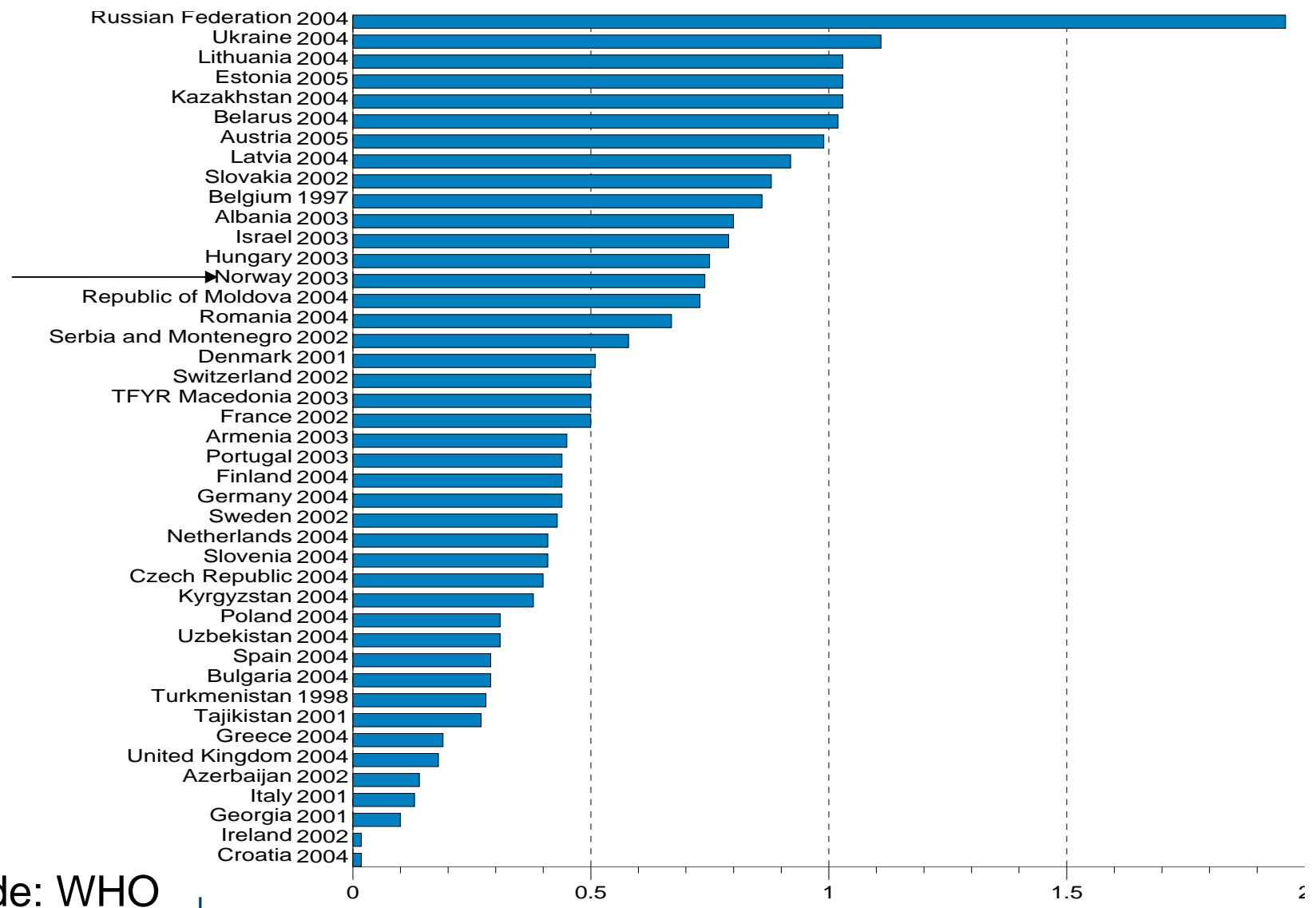
The rate of suicide is fairly low in comparison with other Northern European countries. Still, suicide is one of the most important causes of death for people under 45 years of age, responsible for 13 percent of all deaths in this age group. The number of suicides has been declining since the mid-1980s.

Suicide by age and gender 2002

Ratios per 100,000 inhabitants

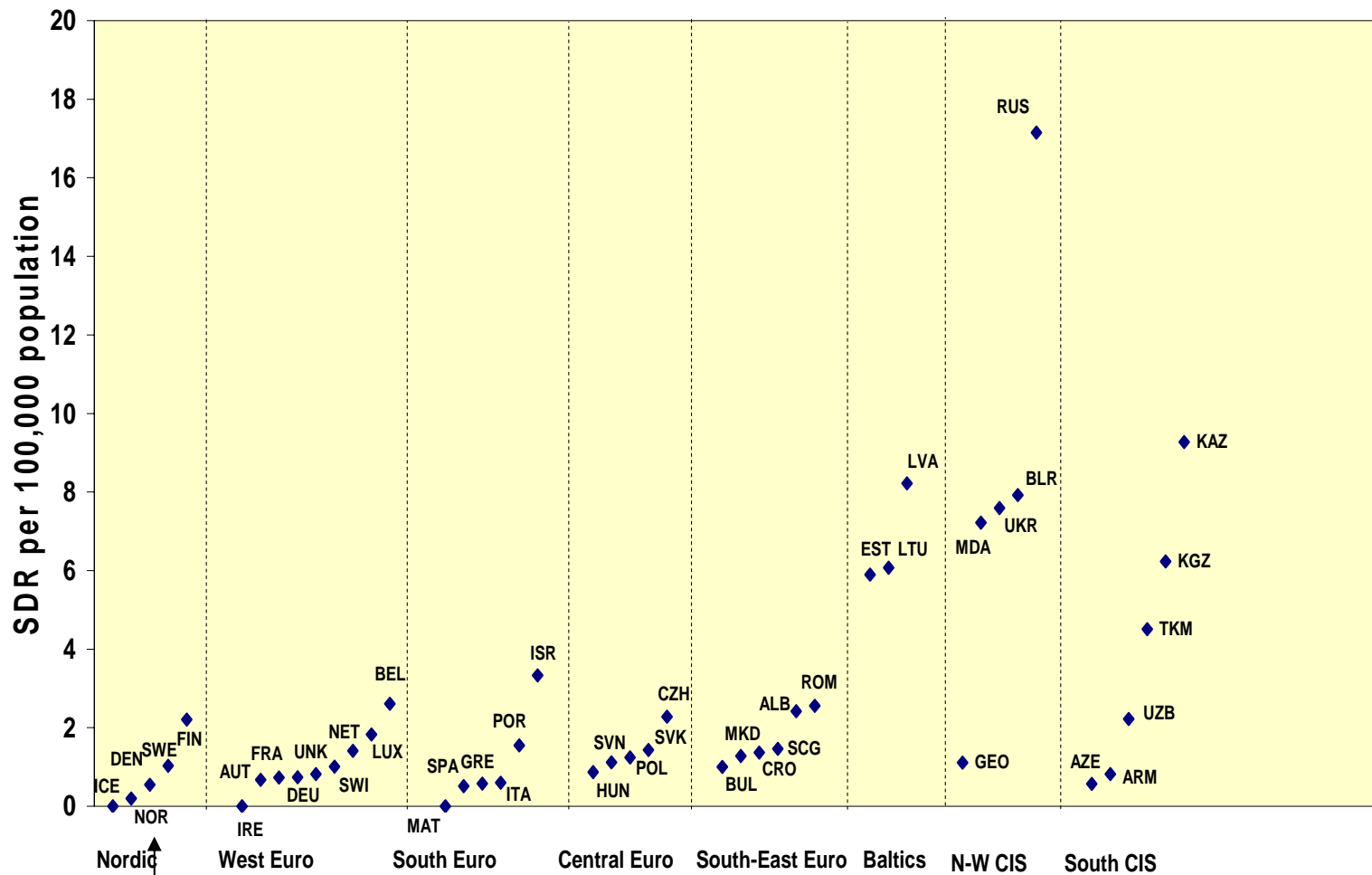

Standardized mortality rates for homicides in children aged 0 - 14 years for countries with more than 1 million inhabitants in the most recent year (deaths/100,000 population)

Femicide in the European Region

Mortality rates for interpersonal violence in females aged 30–44 by country and sub-region in the WHO European Region, 2002

Kilde:
WHO
HFA-MDB

Voldsforebygging

- "Eierskap" delt mellom flere departementer / direktorater (HOD,JD,BLD,KD,FD...)
- Egne policydokumenter
- Initiering og implementering av tiltak i samarbeid
- Delt finansiering

Norske ”særtrekk”

- Sterke bindinger mellom forskning og policymaking
- Sterke samarbeidsrelasjoner sentralt
- Primærforebygging sentralt
 - Antimobbekampanjer
 - Psykisk helse i skolen
 - Foreldreveiledningsprogrammer
- Øremerkede midler i 2009: 115 mill. NOK

Rapportering på RC55/R9

- **87% av effektive intervensjoner på forebyggingsområdet implementert av totalt 69 intervensjoner**
- **Interdepartementale Handlingsplaner**
- **Statistikk av god kvalitet, relativt sett**
- **Sterk prioritet på kapasitetsbygging**
- ***Promoting research and sharing good practice
“ implementation of selected effective interventions: 79%”***

Handlingsplaner

- Vendepunkt. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2007-2011 (3:e)
- Handlingsplan mot kjønnslemlestelse 2008-2011
- Handlingsplan mot tvangsekteskap 2008-2011
- Strategi mot fysiske og seksuelle overgrep mot barn 2005-2009
- Handlingsplan mot menneskehandel 2006-2009

Vendepunkt 2008-2011

- 50 tiltak
- Ofre skal sikres nødvendig bistand og beskyttelse
- Styrke behandlingstilbudet til voldsutøvere
- Ofre skal gis tilbud om tilrettelagte samtaler med voldsutøver
- Samarbeidskompetansen og kunnskapen i hjelpeapparatet skal styrkes
- Forskning og utviklingsarbeid skal iverksettes og videreføres
- Vold i nære relasjoner skal gjøres mer synlig
- Vold i nære relasjoner skal forebygges gjennom holdningsendringer

Handlingsplan mot tvangsekteskap 2008-2011

- 40 tiltak
- Preventivt fokus
- Støtte til unge ofre for tvangsekteskap
- Budsjett ramme 70 mill NOK
- Interdepartementalt samarbeid
- (rett til fri rettshjelp siden 2005)

Handlingsplan mot kjønnslemlestelse 2008-2011

- effektiv håndheving av loven
- kunnskapsutveksling
- forebygging og holdningsendring
- tilgang på helsetjenester
- ekstra fokus på ferietiltak
- sterkere internasjonalt engasjement

Handlingsplanen er utarbeidet i et samarbeid mellom syv departementer. Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer innsatsen mot kjønnslemlestelse

Strategi mot fysiske og seksuelle overgrep mot barn 2005-2009

22 tiltak

Primær forebygging (nasjonale kampanjer, foreldreveiledningsprogram, skoleprogram)

Spesielle målgrupper (barn i barnevernet, minoriteter, funksjonshemmede barn)

Kompetanseoppbygging (veiledning til de ulike sektorene, forskning, utdanning)

Handlingsplan mot menneskehandel 2006-2009

- 37 tiltak
- Menneskerettsperspektiv
- Begrense rekruttering og etterspørsel
- Sikre ofrene et tilpasset tilbud
- Sikre barn tilrettelagt oppfølging
- Økt avdekking og straffeforfølgelse av menneskehandlere
- Økt kunnskap og styrket tverrfaglig samarbeid
- Styrker internasjonalt rammeverk og samarbeid

Kunnskap og kompetanse

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

- etablert i 2004 gjennom fellesdepartementalt initiativ
- hovedoppgaver
 - Forskning og utviklingsarbeid
 - Undervisning og kompetanseheving
 - Veiledning og rådgivning
 - Formidling

Fagseksjoner:

Barn og ungdom

Flyktningshelse og tvungen migrasjon

Stressmestring og kollektive belastningssituasjoner

Vold, familievold og seksuelle overgrep

5 Regionale sentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

(etablert 2006-2008, -
evaluering etter 3 års drift)

Velkommen til RVTS!

RVTS er inndelt i fem regioner. Velg nedenfor hvilken region du vil til.

RVTS NORD >

Nordland, Troms og Finnmark

RVTS MIDT >

Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

RVTS ØST >

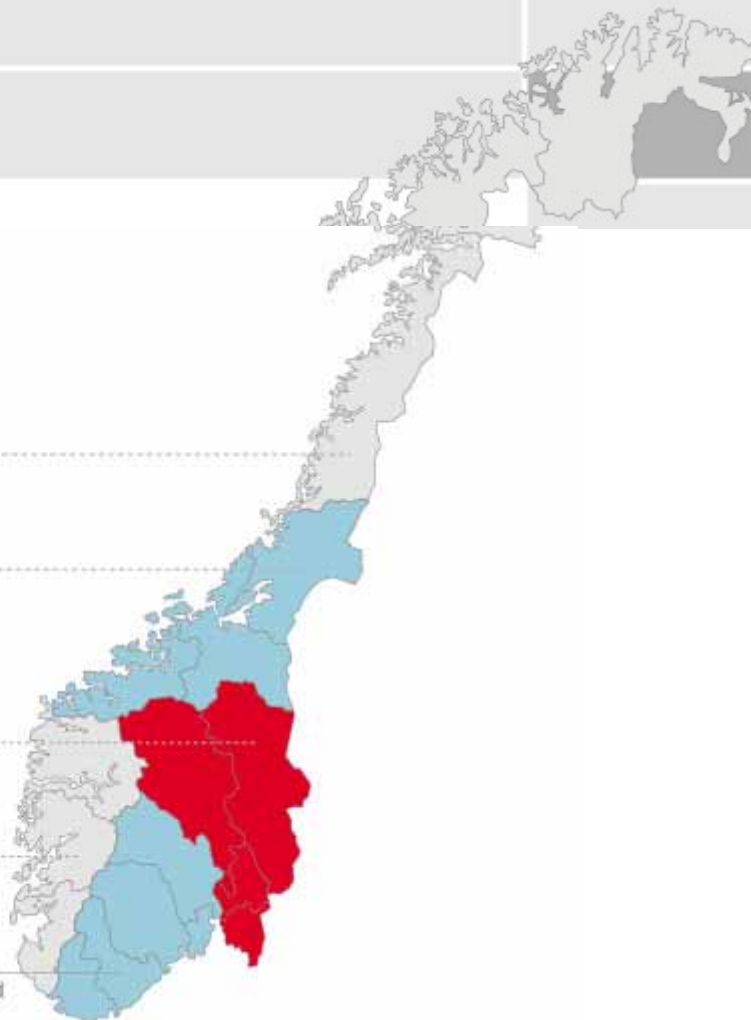
Østfold, Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus

RVTS VEST >

Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland

RVTS SØR >

Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold

<http://www.rvts.no>

Formål, kompetanse og funksjon

Formålet med de regionale ressursentrene er å styrke kompetanse på volds- og traumafeltet – herunder selvmordsforebyggende arbeid – på permanent basis. De regionale ressursentrene skal bidra til kvalitativt bedre og mer helhetlige tjenester ved kompetansebygging i tjenesteapparatet, og utvikling av hensiktsmessige arbeidsformer på tvers av profesjoner, samfunnssektorer og forvaltningsnivåer.

Kompetanse på

- *Flyktninghelse*
- *Seksuelle overgrep (barn og unge)*
- *Vold/familievold*
- *Selvmordsforebyggende arbeid*

- bistand til utvikling av kommunale/interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner
- videreutvikle og gjennomføre et kompetansehevingsprogram for krisesentermedarbeidere; gjennomføringen av opplæringsprogrammet i alle regioner
- kjønnslemlestelse: faglig bistand til fylkesmennenes helseavdelinger
- generell rådgivnings- og veiledningsfunksjon overfor yrkesutøvere og ansatte som jobber på feltet
- tvangsekteskap: generell rådgivnings- og veiledningsfunksjon overfor yrkesutøvere og ansatte som jobber på feltet
- flyktningshelse: bistå det utøvende tjenesteapparat med undervisning, veiledning og konsultasjon
- undervisningspakke om flyktningshelse

Noen gode eksempler

- Behandling for voldsutøvere
- Barnas hus (i alle regioner)
- Overgrepsmottak i hvert fylke
- Psykisk helse i skolen

Overgrepsmottak

-
- Minst et overgrepsmottak for behandling av overgrepsofre i hvert fylke
 - Veileder for helsetjenesten implementert
 - Informationsmateriell på ulike språk

What's the news 2009?

- Sinnemestringsprogram (Brøseth+RVTS)
- Veiledende materiell om selvmordsforebygging til kommunene (NSFF)
- Opplæringspakke om militærpsykiatri
- Introduksjonspakke mottaksansatte
- Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer
- Veileder for etterlatte ved suicid

Norge i verden: WHO-relatert arbeid

- 2 årig engasjement 2007-2009
- Investeringer i WHO country work
- Nytt undervisningsmaterieell (modul om alkohol og vold) i TEACH-VIP

Utfordringer

- Selvmordsforebygging
- Unge voldutøvere (15-29 years)
- Statistikk, tilgang
- Vold mot eldre
- Vold blant ungdom